

La casa de la Glòria estava a la Costa, pels volts de la catedral, el barri de l'Alegria; l'altra es trobava a l'altre costat de la ciutat, a la vora del riu. Aquesta més fina, i totes dues famoses a tota la comarca, però la més coneguda era la Quima, i hi anaven en quadrilles, els diumenges, des dels pobles de la comarca.

El Pallàs continuà parlant:

—Vostè, com que és d'allí, ja sap lo que són, o el que eren, estes cases, i sobretot la de la Costa. La sala baixa de sostre, poca llum; les taules arrimades a la paret, l'aparador allà dins de tot, i la Quima, grossa i alta, detràs del taulell, en la piga en un costat de la boca i els quatre pèls esborrifats, la veu d'aiguarent i el caliquenyo a la boca: «*Niñas, al salón*». Ell era dels de davant, lo Valent li deien; tallava el bacallà. Van tindre una baralla en una colla d'un poble de per amunt; eren bons també. Eren de la terra de Panxampla. Va haver-hi un joc de gaiatades que dixem-ho córrer. Van volar les guitarres, i les cadires van volar també pels caps. Ell llavors era alt, ben plantat, i fort, i feia respecte, la veritat. A la baralla, va fer rogle, més per la presència que pels cops, val a dir-ho, però va quedar-se tot sol. Ell, que ja s'amania per fugir, se va quedar parat, perquè, de valent, no en tenia més que el nom. Com que li agradava poc treballar, va parlar en la mestressa, en la Quima, i es va quedar allí a fer de valent.

«El Valent», *Totes les narracions del Delta*, 2022, pp.71-72

- «El Valent». Dins *Narracions del Delta*. Barcelona: Selecta, 1965, pp.65-75.
- «El Valent». Dins *Relatos del Delta*. Barcelona: Mateu, 1965, pp.71-83.
- «El Valent». Correccions sobre l'edició de *Relatos del Delta* de 1965 de l'Editorial Mateu, pp.71-83. Exemplar parcial. [ACMO / Fons SJA 380-14-2926]
- «El Valent». Exemplar de censura en galerades de *Relatos del Delta* de l'edició de 1965 de l'Editorial Mateu, pp.24-28. [CRAI UB Mundet / Fons Editorial Mateu]
- «El Valent». Dins *Relatos del Delta*. Barcelona: Plaza & Janés, 1969, pp.57-66.
- «El Valent». Dins *Relatos del Delta*. Barcelona: Plaza & Janés, 1970, pp.57-66.
- «El Valent». Dins *Relatos del Delta*. Barcelona: Plaza & Janés, 1976, pp.57-66.
- «El Valent». Dins *Relatos del Delta*. Madrid: Círculo de Amigos de la Historia, 1976, pp.62-71.
- «El Valent». Dins *Narracions del Delta*. Dins *Obra Catalana Completa II*. Barcelona: Columna, 1993, pp.326-331.
- «El Valent». Dins *Totes les narracions del Delta*. Barcelona: Proa, 2022, pp.69-80.

més per la presència que pels cops, val a dir-ho, però va quedar-se tot sol.
Elli, ^{que} ja s'ania per fugir, i es quedà parat, perquè de valent no en tenia
més que el nom. Com que li agradava poc treballar, parlà en l'ama, en la
Quima, i es quedà allí a fer de valent. Es deixà unes polseres llargues
estil Diego Montes, agafà una cara de pomes agres, de menjar-se les cria-
tures, ^{així} fent la veu grossa, i mirant sempre de ^{l'air} amb el caliquenyo a la
boca i el garrot a la mà, va anar enganyant la gent, va anar fent ^{feia barua soffit} ronsio i
acabà ^{curvent-se} creient-se ^{de} ell també que era valent. Ell estava al cel, pero no va
durar-li. Un dia en trobà un de cascarrer, i esquerrer de mala beva, i tam-
bé d'un poble de per amunt, ^{de les montanyes;} ^{no va sortir Paudiuque,} ^{va} plantar-li cara; s'investiren, o més
bé, l'investí el cascarrer. Quelo va agafar temor; ^{comença a recular} reculà, i com que l'o-
dieven tots, quan van veure'l que plegava veles, van ajuntar-se tots, se li
van llançar damunt, i es va acabar la festa i la valentia, ^{i es comença a} pes de braços
el van portar a la finestra i el van tirar de dalt al carrer, ^{Beu m'objectet} i a pes de braços, l'airaven i el portaren
se allí ^{Beix} eridant, amb la cama trencada, ^{veure ve sentir mitja} la
pedra ^{no es veu ella, la comula} i ^{no t'impic de que} sortí del seu mal cap, i sortí de la pobra Garma, que no el va abandonar
^{ella ete} ella. - J. Pallos, ^{mirant cap al Valent,} ^{que just en}
-Bé- l'interrompé Guatzes, a qui no agradava aquell ~~to~~, parla-mos
d'una altra cosa, ^{autria} que això ja ho sabem, que ^{es} és aigua passada. Parla d'una
Guatzes, en efecte, ^{sentie et'ue v la novella i} ^{altre cosa.}
-El tio Pere no ho sabia. Veritat tio Pere que no s'expressava
-El tio Pere ho sabia, ^{replica Guatzes.} ^{rebreu per la novella}
-Perdonem, si ^{el mar} cansat. És que és un cas com una casa. Passava
el noi de l'estorer; Tonet havia quedat lliure i venia a que Guatzes li
donés els diners per al tabac. ^{Tot el dies cap al tard seure a}
^{suprer-li el tabac.} -i "este" un altre cas. ^(de cora) ^{ti digu a Pere Franch,} ^{he rebut}
més que el cànem de la vora, i el que rebrà, si Déu no s'hi posa, veritat
Tonet? ^{Sort he fimpet} Sort del tio Guatzes, perquè si no... Bé, me'n vaig, que m'espe-
ren. Tio Pere, bon viatge. Records a les granotes del fangar, i als llis-
sals de l'Encanyissada, que me'n menjaria un arà mateix.

el seu
treball,
Foruere
-Te ho
veu, el polve
com
creder
pel seu
uual
cap
i
Higues
de la
polve
Comme, que es
el ve

que es
el ve

X Le m'aura, fait abou d'ua eu-
cure me m'ura ^{cap} ~~de~~ ^{el de Coca} ~~Cola~~, que
se hene ^{seix et les istelles,} ~~esoput~~ devant ~~le fort~~
i'menure un nos

— Mitre - se - l, pel seu mol cap!
eou d'ue de ure!
¶ d'elluep.

(deixor no libeeca)

Tue cert el que deie aucton
Pellor ; quella histore que me-
rie couchet, ere, dite a se seve
manee, la histore del Valent

El Valent, en efete, n'arie eslt
un grandul.

Text posterior:

Entre la tierra y el mar. València: Prometeo, 1966, pp.249-270.

más de una vez los arrebatos del esterero, interponiéndose entre el chico y él y más de una vez le había amenazado con denunciarlo.

El miedo a aquella amenaza contuvo al esterero mil veces en sus furias. Sin embargo, de cuando en cuando, aún descargaba sobre el chiquillo su ira en forma de golpes, bofetadas y alguna que otra patada. «Un bestia —decía el viejo Guaches—, un verdadero animal.»

Una pareja extraña la formaban el Quelo de Coca, el Valent, como le llamaban también, y su mujer, y este sí era un matrimonio raro, un matrimonio con historia. El Valent, con su mujer, habitaba en una planta tres casas más abajo; allí sentado en el suelo, delante de la casa, podía vérselo cosiendo capazos con la aguja saquera y confeccionando sombreros, «haciendo la competencia a los de Regués» como decía Guaches. El, el Valent, había sido un gandul, un fanfarrón; de joven su oficio había sido, sobre todo, ir a las capeas, en las fiestas de los pueblos, y a Tortosa, a las casas de la Costa, donde era conocido y casi famoso. Un día, en una de las casas se produjo una riña. Quelo, el Valent, quedó herido. La que era actualmente su mujer estaba en la casa; estaba enamorada del Valent, que, como ocurre siempre, la explotaba. La cosa entraba también en el oficio y quizás dejó caer más de una vez la mano sobre ella cuando no le daba lo que él le pedía.

Ella era bajita, muy dulce, muy callada, y no se sabía qué azar la había llevado a aquel oficio, a aquella casa y a aquella vida; quizás su misma simplicidad.

El Valent fue llevado al hospital, y ella, en todo el tiempo que estuvo allí, no dejó de ir un solo día; le llevó comida, frutas y, sobre todo, tabaco,

